

LOTTA VANKILASSA

Hausjärveltä kotoisin ollut, Helsingissä sairaanhoitajaksi valmistunut vapaaherratar Ruth Munck (1886–1976) oli tehnyt töitä lähinnä Helsingissä useissa eri sairaaloissa. Hän liittyi lottajärjestöön, kuului lottien keskusjohtokuntaan ja oli ajoittain lääkintäjaoston päällikkönä.

Monen muun tavoin Munckia oli jo aiemmin innostanut jääkäriiliike. Hän päätti lähteä hoitamaan suomalaisia jääkäreitä Saksaan vuonna 1915. Jo reitti Tukholmaan reellä yli Tornionjoen oli jännittävä santarmien vahtinessa. Matkalla Tukholmasta Lockstedtin leirille Munck tutustui moneen henkilöön, joista oli apua myöhemmin Saksassa työlvän ym. alkuvaikeuksien hoitamisessa. Päämäärää ei voinut kenellekään ilmoittaa, ettei paljastuisi. Hänen piti esiintyä pitkän aikaa ruotsalaisena. Jääkärien olemassaolo Saksassa oli salaista sikäläisille viranomaisille.

Työluvan hankkiminen kesti kauan; Saksassa oli kankea byrokratia. Vasta monen kuu-kauden kuluttua kaikki tarpeelliset paperit olivat koossa ja Munck saapui pimeään ja sateiseen Mittauhun. Väärinkäsityksen vuoksi kukaan ei ollut häntä vastassa. Hän haparoi majapaikkaansa pilkkopimeässä, sateisessa kaupungissa. Hän alkoi pyrkiä, monien ihmetellessä, rintamalle suomalais-ten jääkärien joukkoon.

Lopulta Munck selvisi haluamaansa Kenttä-sairaala 15:een ja pääsi toiveensa mukaisesti hoitamaan suomalaisia haavoittuneita. Hän pystyi kohentamaan ammattitaidollaan potilaidensa kuntoa monin tavoin. Useille saksaa taitamattomille jääkäreille oli lohdulista saada ohjeita omalla äidinkielellään.

Rauhan tultua Munck kulki hakemassa suomalaisia jääkäreitä pitkin Saksan sairaaloita, jonne he olivat joutuneet eri syistä esim. oltuaan vankina tai eksyksissä. Munck kiersi Saksassa, Puolassa, Itävallassa, Tšekkoslovakiassa, Elsass-Lothringenissa ja Luxemburgissa. Näin hän tuli toimineeksi suomalais- saksalaisena yhdyshenkilönä. Tämä kiertomatka johti siihen, että hänet

sodan loputtua leimattiin Suomessa uusien vallanpitäjien taholta sotasyyliseksi. Häntä syytettiin näiden matkojen perusteella ”suomalaisten naisten värväämisestä Saksan armeijan vakoojiksi”.

Seija Aantaa

Ruth Munckista ja hänen omista tunnoistaan voi lukea lisää esimerkiksi Elina Virtasen väitöskirjasta *Schwester, lotta ja maanpelturi – Ruth Munckin (1886–1976) muistot ja tulkinnat elämänsä kulusta* (Sigillum, 2018)

TURUN SEUDUN LOTTAPERINNE- YHDISTYKSEN HALLITUS 2025

Suvianna Seppälä

puheenjohtaja 040 845 4643,
(Mahdolliset puhelut vasta klo 15.00 jälkeen)
suvsep@gmail.com

Heli Teittinen sihteeri

044 080 8675 heli.teittinen@utu.fi

Satu Heikkinen taloudenhoitaja

ja jäsenrekisteri 050 309 1535

satumummi59@gmail.com

Varpuleena Kirstilä

040 537 7947

varpuleena.kirstila@gmail.com

Ulla Korpela

050 563 3949 ulla.korpela@pp5.inet.fi

Helena Kääpä

044 333 8425 kaapahelena@gmail.com

Kirsti Lehtonen

050 67657 kirsti.lehtonennli@gmail.com

Airi Nikkilä

040 741 7101 airi.nikkila@elisanet.fi

Kristiina Peltomäki

050 342 4389 kristiina.peltomaki@tales.fi